

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 89 0 P 000140 18 Rev
Banjaluka, 11.10.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Jadranke Stanišić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M. D., zastupane po punomoćniku Š. N., advokatu iz S., protiv tuženog Klinički centar I. S., K., zastupanog po punomoćniku N. P., advokatu iz V., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 000140 14 Gž 3 od 29.06.2015. godine, na sjednici održanoj dana 11.10.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 000140 12 P 2 od 27.05.2013. godine, ispravljena rješenjem tog suda broj 89 0 P 000140 12 P 2 od 16.06.2014. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice da joj tuženi na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove isplati iznos od 30.000,00 KM, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 60.000,00 KM i za pretrpljeni strah iznos od 10.000,00 KM, te 6.000,00 KM na ime materijalne štete.

Tužiteljica je obavezana da tuženom na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 6.581,25 KM.

Rješenjem od 16.06.2014. godine, prvostepena presuda je ispravljena u dijelu uvoda, na način da se u trećem redu iza riječi tuženog brišu riječi „RS Ministarstvo...“.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 0 P 000140 14 Gž 3 od 29.06.2015. godine žalba tužiteljice je odbijena i potvrđena presuda Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 000140 12 P2 od 27.05.2013. godine.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je je zahtjev tužiteljice kojim traži naknadu neimovinske štete (pretrpljeni fizički bolovi, duševni, bolovi zbog umanjena životne aktivnosti, te straha) i imovinske štete (troškovi liječenja i izgubljena zarada) koju štetu je pretrpjela usljed pogrešno uspostavljene dijagnoze i pogrešnog liječenja od strane tuženog.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da je tužiteljica kod tuženog bila na bolničkom liječenju od ... godine do ...godine, kojom prilikom je konstatovana dijagnoza TBC pluća i da je prema otpusnici stanje kod otpusta poboljšano, te preporučena kontrola za dva mjeseca uz terapiju; da iz nalaza specijalističke poliklinike VMA od... godine proizlazi da se tužiteljica liječila terapijom od ...godine, bez egzaktno potvrđene dijagnoze tuberkuloze i da se na osnovu radiološke slike najvjerojatnije radi o gramulomatuznim promjenama u plućima koje nije tuberkulozne prirode nego se radi o srkoidiozi ili histyocitozi; da je prema otpusnoj listi VMA od ... godine, na osnovu kliničkih pregleda uključujući PH verifikaciju bolesti utvrđena kod tužiteljice dijagnoza sarkoidioza pluća sa fibroioznim promjenama u plućima bez zahvata drugih organa i sistema; da iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke-pulmologa dr. D. G.K. proizlazi da je tužiteljica upućena od strane ljekara iz zdravstvene ustanove na S. kod tuženog zbog sumnje na tuberkulozu, te da se, bez obzira što je BK bio negativan (kakvih je oko 35% slučajeva) i dijagnoza TBC nije potvrđena, ljekar tuženog odlučio na liječenje tuberkuloze ALT terapijom (INH+RFD+ETB+PZM 4 tablete) po smjernicama DOTS (propisane) strategije, a nakon prve kontrole uradio ponovni radiogram (što je po smjernicama) i zaključio da je stanje slično kao kod otpusta, da je tužiteljica liječena u Bolnici K. terapijama i nije imala nikakvih subjektivnih tegoba niti pogoršanja, da je tužiteljica na VMA Beograd nakon uspostave dijagnoze sarkoidoza liječena INH + pronizon + B6 vitamin, da se lijek pronizon daje kod različitih oboljenja kao i kod oboljenja TBC, a obrazlažući svoj nalaz naveo da nije isti tok liječenja sarkoidioze i tuberkuloze niti se može reći da je isti način uspostavljanja dijagnoze, mada su to slične bolesti koje u patohistološkom nalazu osnovne bolesti imaju granulo koji je gotovo isti, te da bi vještak koji je specijalista pneumoftiziologije u liječenju u konkretnom slučaju uglavnom primjenio iste mjere liječenja.

Kod takvog stanja činjenica prvostepeni sud zaključuje da u konkretnom slučaju nije bilo namjerne greške radnika tuženog niti njihove nepažnje u smislu odredbe člana 158. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu ZOO), odnosno da je liječenje tužiteljice bilo adekvatno utvrđenoj dijagnozi i uobičajenom načinu liječenja za kliničku sliku koja se kod tužiteljice pojavljivala tokom liječenja. Kako prvostepeni sud nije našao propuste koji bi mogli biti u uzročno-posljedičnoj vezi sa eventualno nastalom štetom, odbio je tužbeni zahtjev tužiteljice, te nije ni cijenio ostale dokaze-nalaze i mišljenja vještaka u pogledu umanjena opšte životne aktivnosti, bolova i straha, te štetu koju tužiteljica traži na ime troškova liječenja na VMA pošto isto liječenje, a time i plaćanje istog nije bilo uzrokovano neadekvatnom terapijom propisanom od strane tuženog.

Drugostepeni sud je prihvatio pravilnim činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog suda, te je žalbu tužiteljice odbio i prvostepenu presudu, temeljem odredbe člana

226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), potvrdio.

Odluke nižestepennih sudova su pravilne iz slijedećih razloga.

Tužiteljica svoj zahtjev temelji na tome da je kod tuženog provela na liječenju tokom 2005. godine gotovo dva mjeseca kada je otpuštena iz bolnice sa dijagnozom tuberkuloza i propisana joj je odgovarajuća terapija, a nakon tri mjeseca od otpuštanja iz bolnice uz redovno uzimanje medikamenata, usljed pogoršanja zdravstvenog stanja ... godine, primljena na VMA na kojoj joj je utvrđena dijagnoza sarkoidoza, te tvrdi da joj je tuženi pričinio materijalnu i nematerijalnu štetu usljed pogrešno uspostavljene dijagnoze i pogrešnog liječenja od strane tuženog.

Odredbom člana 170. ZOO propisano je da za štetu koju trećem licu prouzrokuje radnik u radu ili u vezi sa radom, odgovara preduzeće u kojem je radnik radio u trenutku prouzrokovanja štete, osim ako dokaže da je radnik u datim okolnostima postupao onako kako je trebalo (stav 1.). U smislu odredbe stava 2. istog člana oštećeni ima pravo zahtijevati nadoknadu štete i neposredno od radnika, ako je štetu prouzrokovao namjerno.

Iz navedene odredbe proizlazi mogućnost da se uspostavi obaveza naknade štete kako fizičkog, tako i pravnog lica, te da za štetu može da odgovara ne samo onaj koji je neposredno svojim radnjama prouzrokovao, već i pravno lice u kome je radnik radio i u vezi sa radom prouzrokovao štetu.

Odgovornost zdravstvene organizacije je subjektivne prirode i vezuje se za pretpostavljenu krivicu. Pretpostavka krivice je oboriva, jer odgovornost zdravstvene organizacije može da postoji samo ako se dokaže da je šteta pacijentu prouzrokovana zato što ljekar i zdravstveno osoblje nisu postupali onako kako je trebalo (u skladu sa pravilima medicinske nauke i sa odgovarajućom pažnjom).

Kod odgovornosti ljekara dovoljno je da je greška nastala nenamjerno i iz nehata jer je ljekar preduzeo neko pogrešno činjenje ili propustio dužno činjenje (primjenio pogrešna sredstva ili načine liječenja) ili iz nepažnje nije poštovao pravila struke. Radi se o prenebregavanju pravila koja čine medicinski standard. Mjerilo po kome se prosuđuje krivica nije ono što je u domenu njegovih mogućnosti, već ono što se moglo osnovano očekivati od razumnog i pažljivog ljekara u datim okolnostima. Ono se procjenjuje prema pravilima struke, u skladu sa protokolima liječenja. Od ljekara se očekuje da u svom profesionalnom radu pokaže povećanu pažnju, koja osigurava kvalitet njegove usluge. Riječ je o pažnji dobrog stručnjaka u smislu člana 18. stav 2. ZOO.

Nije sporno da je tužiteljica kod tuženog bila na bolničkom liječenju od ...godine do ...godine, kojom prilikom je konstatovana dijagnoza TBC pluća i da je prema otpusnici stanje kod otpusta poboljšano, te preporučena kontrola za dva mjeseca uz terapiju ALT (INH+RFD+ETB+PZM 4 tablete). Nakon kontrole za dva mjeseca ljekar tuženog je produžio terapiju, a u nakon toga došlo je do pogoršanja zdravstvenog stanja tužiteljice kada se nalazila u Beogradu, te je u Specijalističkoj poliklinici VMA ...godine konstatovano da se tužiteljica liječila terapijom od ...godine, bez egzaktno potvrđene dijagnoze tuberkuloze i da se na osnovu radiološke slike najvjerovatnije radi o granulomatuznim promjenama u plućima koje nije tuberkulozne prirode nego se radi o srkoidiozi ili histyocitozi. Prema otpusnoj listi VMA od ...

godine, na osnovu kliničkih pregleda uključujući PH verifikaciju bolesti utvrđena kod tužiteljice dijagnoza sarkoidioza pluća sa fibroioznim promjenama u plućima bez zahvata drugih organa i sistema, koja je na VMA Beograd nakon uspostave dijagnoze liječena terapijom INH + pronizon + B6 vitamin. Tužiteljica se nije više liječila kod tuženog i iz iskaza tužiteljice proizlazi da je nakon liječenja na VMA i kontrola njeno zdravstveno stanje dobro.

Imajući u vidu navedeno, te nalaz i mišljena vještaka pulmologa, da nije isti tok liječenja sarkoidioze i tuberkuloze, niti je isti način uspostavljanja dijagnoze, mada su to slične bolesti koje u patohistološkom nalazu osnovne bolesti imaju granulo koji je gotovo isti, proizlazi da je od strane ljekara tuženog tužiteljici pogrešno uspostavljena dijagnoza i da je pogrešno liječena. To što je lijek pronizon, koji joj je određen između ostalih na VMA, lijek koji se daje kod različitih oboljenja pa i kod oboljenja TBC nije od uticaja, jer tuženi taj lijek nije ni dao tužiteljici, što znači da zbog pogrešne dijagnoze nije odredio liječenje prema standardu koji je predviđen za liječenje bolesti sarkoidioza, koju je tužiteljica imala.

Prema odredbi člana 154. stav 1. ZOO za odgovornost za štetu, potrebno je da se ostvare zakonske pretpostavke i to: postojanje subjekta odgovornog za štetu, štetna radnja, protivpravnost štetne radnje, uzročna veza između štetne radnje i nastupanje štetne posljedice odnosno štete.

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje, po ocjeni ovog suda, tužbeni zahtjev za naknadu nematerijalne štete je pravilno odbijen jer nisu ispunjene naprijed navedene pretpostavke odštetne odgovornosti.

Naime, zdravstvene tegobe koje je tužiteljica osjećala (fizičke bolove i strah-zabrinutost za ishod liječenja), posljedica su prisutne bolesti, koje svaki pacijent osjeća bez obzira na pogrešnu dijagnozu. U konkretnom slučaju pogrešna dijagnoza nije u uzročnoj vezi sa naprijed navedenim vidovima nematerijalne štete.

Sarkoidioza (i tuberkuloza) je izlječiva bolest koja nije ostavila posljedice na zdravlje tužiteljice koje bi se manifestovale u umanjenju životne aktivnosti (pogrešno su se vještaci bavili privremenim umanjenjem životne aktivnosti što nije osnov za naknadu štete u smislu odredbe člana 200. ZOO).

Neosnovan je i zahtjev tužiteljice za naknadu materijalne štete koji je temeljila na tome da joj tuženi nije dao uputnicu za liječenje u Srbiji i da je sama snosila troškove liječenja na VMA, odnosno da su te troškove snosili njeni roditelji (1.000,00 KM), te da je pretrpjela štetu po osnovu izgubljene zarade na poslovima na kojima je do tada radila u jednom ugostiteljskom objektu do momenta kada je otišla u bolnicu (5.000,00 KM).

I pored pogrešne dijagnoze od strane radnika tuženog, tuženi nije tužiteljici narušio zdravlje, pa tako ni pričinio materijalnu štetu, jer je pogoršanje zdravstvenog stanja do koga je sticajem okolnosti došlo u B. (po navodima tužiteljice za vrijeme njenog boravka kod rodbine) nastupilo kao posljedica već prisutne bolesti tužiteljice u spornom periodu, nezavisno od mjesta gdje se nalazila, tako da nastale troškove tim povodom, kao i izgublenu zaradu koju potražuje, nije prouzrokovao tuženi, pa nisu ispunjeni uslovi za naknadu materijalne štete u smislu odredbe člana 195. ZOO.

U pogledu troškova koji su nastali na klinici VMA tužiteljica se mogla obratiti Fondu za refundaciju tih troškova, shodno Pravilniku o korištenju zdravstvene zaštite u inostranstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 95/04), koji je u to vrijeme bio na snazi, a koji je predviđao (član 17.) da će osiguranom licu Fonda, koje je koristilo zdravstvenu zaštitu u hitnim slučajevima, Fond priznati nastale troškove tog liječenja u inostranstvu, uz prilaganje medicinske dokumentacije i ovjerenih računa kao dokaza da su troškovi stvarno plaćeni.

Iz navedenih razloga, odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić